



# Contemplatieve dialoog

## In het kort

De contemplatieve dialoog is een vorm van gesprek waarin schrijven, voorlezen, luisteren en elkaar citeren worden afgewisseld. De laatste stap is een gesprek waarin deelnemers op zoek gaan naar gezamenlijke thema's in hun bijdragen.

## Opbrengst

De opbrengst van deze werkvorm is het samenbrengen van verschillende perspectieven van de deelnemers.

## Aanpak kennismaking

In deze variant van de nadere kennismaking tussen de deelnemers geef je de deelnemers vooraf de volgende opdracht: "Schrijf een korte tekst (max ½ A4) over een moment waarin jij zelf of een ander een ervaring had met [thema van het project]. Wat deed dat met jou? Waarom was dit voor jou een belangrijk moment?"

## Aanpak praktijkkwestie verkennen

In deze variant zet je de contemplatieve dialoog in om de praktijkkwestie verder te verkennen. In deze variant geef je de deelnemers vooraf de volgende opdracht: "Schrijf een korte tekst (max 1/2 A4) over wat volgens jouw de praktijkkwestie van dit project,"

De werkvorm bestaat uit de volgende stappen:

1. Iedereen leest letterlijk (precies zoals het is opgeschreven) de eigen tekst voor die van tevoren is geschreven. (20 min). Anderen stellen geen vragen maar kunnen eventueel wel vragen "Wil je dat stukje nog eens voorlezen?"
2. Iedereen luistert zorgvuldig en noteert wat raakt of inspireert. Geef de suggestie om tijdens het luisteren korte aantekeningen te maken, want hierna gaat iedereen weer kort even schrijven. Dat resulteert in 10 regels waarbij je begint met iemand te citeren. Bijvoorbeeld "Mirjam zei ...en dat raakte me omdat/ deed me denken aan/ gaf mij het inzicht etc." (5 min). Iedereen schrijft opnieuw een tekst bestaande uit hele zinnen die je als een lopende tekst kunt voorlezen. Het hoeft geen poëzie te zijn. Alles is goed.
3. De deelnemers lezen in vrije volgorde de opbrengst van hun 2e schrijven voor (10 min).
4. In de vierde stap volgt een groepsgesprek waarin gezamenlijk besproken wordt wat er op tafel is komen te liggen aan de hand van de volgende vragen: Welke onderliggende thema's, kansen en problemen dienen zich aan? Welke verschillen in gezichtspunten komen er naar voren? Welke inzichten ontstaan? (15 min). De procesbegeleider of notulist legt dit vast op het whiteboard.

## Tips voor de begeleider

- Licht alle stappen van tevoren toe.
- In deze werkvorm is het belangrijk dat deelnemers een stukje tekst schrijven en dit letterlijk voorlezen. Daag ze uit om geen bullet-points op te schrijven en dan te improviseren, maar om een vloeiend stukje tekst te maken en dat voor te dragen.
- Bewaak bij stap 2 dat iedereen de kans krijgt de tekst voor te lezen zonder dat er discussie ontstaat. Herinner de anderen eraan dat zij straks iemand moeten citeren en dat ze dus goed moeten luisteren en eventueel aantekeningen moeten maken.
- Benadruk bij stap 3 dat deelnemers starten met een citaat van een ander. Ze kunnen ook twee of meer citaten gebruiken in hun tekst. Dan ontstaat er al verbinding.

- Neem bij stap 5 het voortouw in het vragen naar gezamenlijke thema's. Probeer richting een conclusie te komen over een definitie van de praktijkvraag.

### **Uitgangspunten**

De contemplatieve dialoog biedt ruimte aan meerdere stemmen en waarheden en brengt verdieping. Het voorkomt dat er in een gesprek een hiërarchie ontstaat; iedereen heeft evenveel gelegenheid om iets in te brengen. Voor meer informatie zie [Contemplatieve Dialoog · Musework](#)

### **Benodigheden**

- Opdracht ter voorbereiding inclusief een thema waarop de voorbereiding gebaseerd kan worden.
- Een tafel om te kunnen schrijven, papier en pennen